

[Per Stig Møller]

Må jeg i forbindelse med Tyskland lige parantetisk sige til hr. Svend Auken, at jeg finder det kedeligt, at hr. Svend Auken beklager, at de østtyske vælgere har valgt at træffe beslutning om deres fremtid på deres egen måde. Når vi taler om at respektere deres selvbestemmelsesret og nødvendigheden af demokrati, synes jeg, det er trist, at man så siger, at det, de har gjort, vil kaste lange skygger over den kommende proces. Det er ikke den rigtige måde at hilse deres demokratiske selvbestemmelsesret velkommen på.

Men jeg er enig med hr. Svend Auken i, at vi både som medlemmer af EF og NATO og som Tysklands nabo har en betydelig interesse i, at et forenet Tyskland integreres i den europæiske proces, og at foreningen sker inden for EF og NATO; ellers kan det komme til at rulle rundt som en løs kanon på et skib: Det går godt en tid, men det går ikke godt hele tiden.

Det er klart i Danmarks interesse, at EF fortsat udvikler sig på det økonomiske, monetære og sociale felt, ikke for at skabe en vældig vækst hos os og fattigdom hos andre, men for at få et lokomotiv, der kan trække hele Europa frem. Det er i tillid til dette lokomotiv, at EFTA-landene og de østeuropæiske lande nu søger nærmere forbindelser med os og de sidstnævnte er gået i gang med den politiske og økonomiske ændring, som er så velkommen for os alle.

Et styrket EF skubber ikke EFTA-landene og Østlandene fra sig, men trækker dem til sig. Jo større stabilitet der præger EF's økonomi, jo lettere bliver det for lande uden for EF at træffe aftaler med os og disponere over deres egen udvikling i samarbejde med os. Resultatet bliver fælles styrke og ikke nogles styrke på andres bekostning.

Satte vi nu tempoet ned, ville interessen for en tilknytning til os faktisk også falde, og det er præcis ikke det, vi ønsker. Det er ikke håbet om, at EF går i stå eller ligefrem svækkes, der har sat de østeuropæiske lande i gang. Det er heller ikke et stagnerende eller et svækket EF, der får kræfter til at hjælpe dem i den proces, de ønsker hjælp til.

Det Europabillede, vi tilstræber, forudsætter således et EF i fortsat udvikling, ikke alene monetært og økonomisk, men også demokratisk og socialt.

Den nye europæiske orden aftales i CSCE-forhandlingerne, som allerede har givet histo-

riske resultater. I fjor fik vi med slutdokumentet fra Wien en politisk aftale, som var med til på ét år at forandre Europa, da det viste sig, at regeringerne ikke mindst i Ungarn og Sovjetunionen agtede at efterleve deres underskrift fra Wiendokumentet. Derfor faldt muren.

Kort før påske i år undertegnedes så en økonomisk CSCE-aftale, der ifølge Politikens leder fra 14. april lyder som en begravelsestale over kommunismen. Slutdokumentet anerkender nemlig sammenhængen mellem pluralisme og markedsøkonomi som forudsætningen for økonomisk og social fremgang og forpligter staterne til at sikre borgernes ret til økonomisk frihed med alt, hvad dette indebærer af fri international handel og fri kapitalbevægelse.

Dermed er dørene slået op for den demokratiske og markedsøkonomiske sameksistens, som vil øge friheden og fremme velfærd i hele Europa. Da ingen af delene er sikret alene gennem kommunismens sammenbrud, må vi i CSCE-processen og under mødet her i København til juni om den menneskelige dimension stille mod institutioner, som kan fremme den europæiske sameksistens ved at give aftalerne forpligtende karakter, og som kan kontrollere, at mindretallenes rettigheder respekteres, og at der kan klages over brud på menneskerettighederne. Vi må have konfirmeret kriterierne for et retssamfund og garantierne for de frie, pluralistiske valg, som allerede nu er indeholdt i slutdokumentet fra Bonn.

Vi skal undgå, at diktaturer kan genopstå i nye forklædninger. Nu, hvor vi får mellemkrigstidens Europakort tilbage, må vi fra historien huske, at denne periode ingenlunde udgjorde en oase af fred og fordragelighed. Vi må skabe et Europa, hvor fordelene ved sameksistens langt overskygger de kortsigtede fordele ved en ufordragelig politik.

I Europarådet har vi en institution, som i de nærmeste år vil spille en betydelig rolle, når det drejer sig om den demokratiske og kulturelle udvikling af Europa. Dets menneskerettighedsdomstol er en værdifuld appelinstant for borgerne i alle medlemslande og dermed også for øst- og mellemeuropæerne, efterhånden som deres lande tiltræder konventionen og bliver medlemmer af Europarådet.

Naturligvis vil Europarådet få behov for øgede bevillinger i takt med, at det får flere medlemmer og nye opgaver – det har vi allerede dis-